

KAZALO

Zahvala	7
1 Uvod	9
1.1 Povzetek in pregled vsebine	12
2 Sociolingvistični okvir	17
2.1 Sociolingvistika	17
2.2 Razvoj vede in njene poddiscipline	21
3 Variantnostna sociolingvistika.	27
3.1 Jezikovna variabla	29
3.2 Temeljni družbeni vzorci	34
3.2.1 Spol	34
3.2.2 Starost	37
3.2.3 Družbeni status oz. razred	40
3.2.4 Družbena mreža in izkustvene skupnosti	42
3.2.5 Jezikovni stil	44
3.2.6 Lokacija in mobilnost (krajevna in družbena)	47
3.3 Sociolingvistični intervju.	49
3.4 Trije valovi variantnostnih raziskav	50
4 Dopolnilni koncepti in raziskovalne smeri	55
4.1 Teorija govornega/komunikacijskega prilagajanja	55
4.2 Socialnopsihološki dejavniki	58
4.2.1 Jezikovna stališča	58
4.2.2 Jezik in identiteta.	67
4.2.3 Družbena vrednost ter prestiž posameznih jezikov in varietet	72
4.2.4 Ozaveščenost.	74
4.3 Ljudsko jezikoslovje in zaznavna dialektologija	75
4.4 Antropološko jezikoslovje in etnografija govora/komunikacije	78
4.5 Kritična analiza diskurza.	80
5 Relevantne raziskave v tujih jezikovnih skupnostih	83
5.1 Norvežani s podeželja v Oslu	84
5.2 Moravci v Pragi	85

5.3	Jezikovno obnašanje v nemški podeželski skupnosti	87
5.4	Raziskava jezikovnih sprememb v realnem času pri mobilnih in nemobilnih osebah na Danskem	93
5.5	Kanadčani v Veliki Britaniji – usvajanje druge varietete pri mladostnikih . . .	94
5.6	Kanadčani v Alabami – perceptivna študija usvajanja druge varietete pri odraslih.	95
6	Slovenska sociolingvistika	97
6.1	Teorija socialnih zvrsti	100
6.1.1	Kritično ovrednotenje in alternativni predlogi	104
6.1.2	O pogovornem in govorjenem jeziku	109
6.2	Terminološke dileme.	113
6.2.1	Jezikovna varieteta	114
6.2.2	Knjižni ali standardni jezik?	117
6.3	(Slovenska) dialektologija	118
7	Relevantne raziskave v slovenskem prostoru	123
7.1	Korpusi in raziskave govorjene slovenščine	123
7.2	Raziskave variantnosti govorjene slovenščine	126
7.3	O jezikovnih stališčih, identiteti, ozaveščenosti in jezikovni rabi	131
7.3.1	Anketne raziskave o rabi in vrednotenju narečij ter identiteti govorcev	134
7.3.2	Raziskava stališč s tehniko prikritih dvojic	144
7.3.3	Medijski anketni raziskavi o všečnosti narečij	147
7.3.4	Raziskave govorne oz. jezikovne zavesti	148
7.4	Regionalni značaji	149
8	Jezikovna situacija na Idrijskem	157
8.1	Rovtarska narečna skupina.	157
8.2	Zgodovinski jezikovni razvoj.	158
8.3	Cerkljansko narečje in krajevni govori	160
8.4	Sociolingvistične razmere	164
9	Variantnostna študija govora.	171
9.1	Namen raziskave in hipoteze	171
9.2	Metodologija.	172
9.2.1	Izbor informantov in snemanje spontanega govora	173
9.2.2	Etični in formalnopravni vidiki raziskave	174

9.2.3	Izbor posnetkov za analizo in določanje domen	176
9.2.4	Transkribiranje	178
9.2.5	Izbrane fonološke variable	184
9.2.6	Dileme glede določanja variabel	186
9.3	Analiza po govorcih	188
9.3.1	Ula	188
9.3.2	Ita	197
9.3.3	Eva	204
9.3.4	Jan	210
9.3.5	Tim.	217
9.3.6	Skupna analiza	224
9.4	Analiza po variablah	234
9.4.1	(o)	235
9.4.2	(e:)	239
9.4.3	(o:)	242
9.4.4	(g)	244
9.4.5	(v)	247
9.4.6	Skupna analiza	249
9.5	Druge potencialne variable.	253
10	Sociolingvistični intervjuji	257
10.1	Izvedba intervjujev	258
10.2	Transkribiranje.	259
10.3	Analiza po temah	259
10.3.1	Stališča informantov do lastnega narečja	260
10.3.2	Narečja kot del osebne identitete	261
10.3.3	Stališča do drugih narečij in jezikovnih varietet.	262
10.3.4	Regionalni karakter in regionalne posebnosti.	264
10.3.5	Učinek narečja oz. narečno obarvanega govora v Ljubljani	266
10.3.6	Sorojaki z Idrijskega glede jezikovnega prilagajanja	268
10.3.7	Govor otrok in govor z otroki.	270
10.3.8	Šola	272
10.3.9	Ozaveščenost prilagajanja.	273
10.3.10	Dejavniki, ki vplivajo na govorno obnašanje	274

10.3.11	Jezikovne značilnosti govora	275
10.3.12	Govor o govoru	277
10.3.13	Jezik intervjujev	281
10.3.14	Snemanje	283
11	Ugotovitve	285
11.1	Povzetek rezultatov in razprava	285
11.2	Kritično ovrednotenje raziskave	289
11.3	Možnosti za nadaljnje raziskave	291
11.4	Sklepna misel	293
	Povzetek	297
	Abstract.	299
	Literatura	305
	Priloge	339
	Priloga 1: Soglasje k sodelovanju v raziskavi.	339
	Priloga 2: Vprašalnik za sociolingvistični intervju	341
	Priloga 3: Opis prilog na CD-ju v Bitenc 2016	344
	Priloga 4: Osebna izkušnja.	345
	Stvarno kazalo.	349
	Imensko kazalo	357